

Island är ett märkvärdigt land, ungefär lika stort som Norrbotten och med samma folkmängd. På det underlaget och med en ekonomi som baseras på fiske så har man råd att hålla sig med nationalgalleri, opera, nationalteater, nationalbibliotek, symfoniorkestrar, konstakademi, filmbolag, kommunala gallerier, ja allt i kulturväg som vilken annan nation som helst kan uppvisa. Inget annat europeiskt land som jag känner till har så många internationellt kända konstnärer i proportion till folkmängden som Island. Hur kan detta komma sig? Någonstans handlar det om att man politiskt inser vikten av kulturell identitet för att man skall kunna hävda sig i de stora sammanhangen. Alltså en satsning på den inhemska kulturen ger ett mervärde till gagn för samhällsbygget. Någoting för våra politiker att tänka på!

Konsten Hus gästas just nu av en utställning kallad "Dialog med naturen" som uppvisar måleri av tre internationellt kända isländska konstnärer. Det är målningar av Helgi Thorgils Fridjonsson, Georg Gudni Hauksson och Sigurdur Arni Sigurdsson. Det finns mycket och särpräglad natur på Island och precis som här hos oss är landskapet kärvt och människorna i det utlämnade åt naturens obetvingliga krafter. Man är tvungen att samspela och att föra en dialog med naturen för att överhuvudtaget kunna överleva. Utställarna med sina olika temperament närmar sig landskapet från diametralt olika utgångspunkter. Den mest kände av dem Georg Gudni Hauksson målar på stora dukar, det som hela nationen är beroende av, nämligen havet. Med ett naturlyriskt gråmåleri skildrar han tunga havsvidder som möter en disig himmel. Man kan ana en dyning, ibland en svag krusning. I vattenviddernas dunkel lyser ibland bleka emseldar. Det är vatten i form av tung levande materia som möter luft. Man känner fukten långt in i märgen. Helgi Thorgil Fridjonsson, som för övrigt deltog med stora linoleumsnitt i den första Nordkalottsalongen på Arcushallen i Luleå 1987, visar nu ett slags gladsurrealistiska målningar. På dukarna svävar nakna, grisskära gestalter omkring som celluloiddockor. I bilden "Strandblommor" plockar de av naturens växtlighet medan en liten strandfågel står och betraktar sig själv i ett spegelfragment. Bilden är full av föremål som för tankarna till renässansmålarnas symbolfatabur. Fridjonsson har haft stora framgångar i framförallt Italien med flera stora offentliga uppdrag. Det kan man också förstå när man känner till italienarnas fäbless för exempelvis Boteros måleri som har en liknande bildvärld. Den yngste i det isländska triumviratet är Sigurdur Arni Sigurdsson som närmast kan beskrivas som nästintill monokrom modellmålare. Hans trädgårdar liknar landskapsarkitektens modeller där träden stilsiterats till bollformer på skaft, målade på en linnefärgad grund. Ibland ser målningarna ut som atommodeller ur fysikern Niels Bohrs laboratorium eller som barns figurer ihopsatta av tandpetare och flörtkulor. Det är en vacker och välavvägd utställning som visas, med ett måleri som kommer med all önskvärd tydlighet postmodernismens uttjatade profetior om måleriets död på skam.

Bertil Sundstedt